

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

*Присвячується 60-річчю
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
та 15-річчю кафедри управління персоналом,
економіки праці та економічної теорії*

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН
В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної конференції

(9–10 вересня 2021 року)

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК
А00

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі» заборонено*

Редакційна колегія:

Т. А. Костишина, д. е. н., професорка, завідувачка кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Л. В. Степанова, к. е. н., доцентка кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

**Актуальні проблеми та перспективи розвитку соціально-
A00 трудових відносин в умовах цифрової економіки : матеріали
XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава,
9–10 вересня 2021 року) / за заг. ред. Т. А. Костишиної,
Л. В. Степанової. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 126 с. – 1 електрон.
опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос. та англ. мовами.**

ISBN 978-966-184-

У збірнику подано матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю університету та 15-річчю кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії, яка відбулася у Вищому навчальному закладі Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Конференцію проведено в межах науково-дослідної роботи «Ефективність інвестицій в людський капітал на підприємствах в сучасних умовах» (держ. реєстр. номер 0112U001077).

Для науковців, викладачів, студентів закладів вищої освіти, усіх, хто цікавиться питаннями теорії та практики розвитку соціально-трудових відносин.

УДК

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2021

ISBN **978-966-184-**

І в завершення зазначимо, що рух до громадянського суспільства, до соціальної, демократичної, правової держави – визначальна тенденція світового розвитку і українського суспільства включно. Але дослідження цього руху у взаємозв'язку з соціально-політичними процесами виходить за рамки тез, можливо об'ємної статті як розділу в монографії, а краще вже точно потребує цілої монографії. Автору буде цікаво почути і дискусійні зауваження і побажання щодо викладених вище думок з метою активізації і розгляду їх у подальших дослідженнях.

Список використаних джерел

1. Кучма визнав, що недооцінив дві речі під час свого президентства: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2021/08/25/7304928/> – Назва з екрана.
2. Гриненко А. М. Соціальна політика : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 309 с.
3. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2025 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://docs.google.com/document/d/1ebwVQFpSKAIPZZK3S_0ATb_A-qrhgBi2M1mwGAbVDA/edit?usp=sharing. – Назва з екрана.
4. Громадянське суспільство після Євромайдану: що змінилося? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/28872562.html>. – Назва з екрана.
5. Конституція України. Відомості Верховної Ради України 1996. № 30. С. 140.
6. Колот А. М. Генезис соціальної політики під впливом глобалізації та лібералізації економічних відносин. Україна: аспекти праці. 2008. № 1. С. 3–11.

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ НА РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ

*Т. П. Гудзь, д. е. н., професор
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Цифрова економіка, проникаючи в усі сфери людського буття, продукує кількісні та якісні зміни на ринку праці у країнах світу, й Україна не є виключенням. За умов діджиталізації

економічних процесів зростає вартість інтелектуального капіталу, оскільки він є єдиним інструментом реалізації цифрових змін, тому попит на нього постійно розширюється. Водночас підвищуються та якісно трансформуються вимоги до інтелектуального потенціалу, професіоналізму працівників.

Втім, сучасний етап цифровізації економіки має свої особливості, обумовлені впливом пандемії COVID-19, яка безумовно позначилася й на ринку праці. Зростання безробіття в Україні, яке розпочалося у 2020 р. й досягло рівня 9,5 %, збереглося й у 2021 р., сягнувши за 10 % [1]. Крім того, за експертними оцінками традиційний спектр робочих місць влітку 2021 р. скоротився на 25 % від минулорічного рівня пропозиції на ринку праці. Об'єктивно, що цей процес супроводжується зменшенням середньої заробітної плати до 12 000 грн [2].

Виживання бізнесу за умов безпрецедентних заходів безпеки щодо поширення пандемії COVID-19 змусило більш активно використовувати методи реструктуризації діяльності та реінжинірингу, спрямовані на максимальну оптимізацію витрат. З одного боку, відбувся перегляд того наскільки потрібні ті чи інші фахівці та функції, а з іншого – стимулювався прорив реального бізнесу в інтернет-середовище. Як наслідок, виникла невідповідність структури попиту та пропозиції на ринку праці. Наразі умови диктує роботодавець, віддаючи перевагу нижчій оплаті праці без огляду на рівень кваліфікації фахівця. Це ще один, але вже суб'єктивний фактор, що сприяє не лише плінності кадрів, а й відпливу інтелектуального капіталу з України.

Вплив цифровізації економіки на ринок праці в Україні має ряд не лише недоліків, а й переваг. Серед позитивних зрушень, в першу чергу, варто вказати на появу нових професій, що обумовлює створення нових робочих місць, однак тільки в ІТ-сфері. Водночас, підвищуються кваліфікаційні вимоги до традиційних професій, що обумовлює вищу якість продукції та послуг, створених та наданих на основі використання цифрових технологій. Під час кризи народжується нова якість. Цифровізація задає напрям цих якісних змін, а пандемія виступила катализатором цього процесу. Наразі ми є свідками структурних змін в еко-

номіці в цілому, та на ринку праці, зокрема. Зростає попит на робочу силу нової формації, яка затребувана за умов цифрової економіки. Прогресивними сферами впровадження діджитал технологій є фінанси, освіта, медицина. Тоді як, у вітчизняній промисловості домінують третій та четвертий уклади, випуск високотехнологічної продукції здійснюється в обсязі не вище 5 % [3, с. 334].

Власне цифровізація суспільного життя робить його більш комфортним і, зокрема, це позначається на розширенні можливостей пошуку роботи через інтернет-ресурси без зайвих витрат часу. У такий спосіб, цифровізація економіки сприяє скороченню фрикційного безробіття.

Разом з тим, діджиталізація економічних процесів призводить до витіснення ряду професій, а з ними і робочих місць. Вивільнення відбувається, в першу чергу, в частині кваліфікованих трудових ресурсів. Втім, ні набутий досвід, ні «спрацьовані» знання не сприяють знаходженню нової роботи, а державний механізм перепідготовки фахівців у відповідності до потреб цифрової економіки наразі не налагоджений. Розрив у часі між потребою у висококваліфікованих працівниках нової формації та їх підготовкою провокує наростання ймовірності реалізації ризику структурного безробіття. В такій ситуації важливо кожному розуміти, що безперервне отримання знань та формування вмій мають стати частиною життя сучасного фахівця, оскільки процеси діджиталізації економіки неминучі й досить динамічні.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] : сайт. – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 30.08.2021). – Назва з екрана.
2. Укрінформ [Електронний ресурс] : сайт. – URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3104312-ak-pandemia-covid19-zminilarinok-praci-v-ukraini.html> (дата звернення: 01.09.2021). – Назва з екрана.
3. Гудзь Т. П. Сучасні проблеми розвитку промисловості України. Вісник соціально-економічних досліджень. 2012. № 2 (45). С. 332–339.

ЗМІСТ

<i>Galstyan-Sargsyan R., Scharfenecker A.</i> Development of intercultural higher education in the context of plurilingual and pluricultural competence	4
<i>Ishchenko V. L., Horbuniova S. O.</i> Methods and technologies of language training for future specialists in human resources	7
<i>Атаманюк О. А., Кротова О. Г., Боровиков О. В.</i> Актуальні проблеми подолання колективних трудових спорів та конфліктів в умовах цифрової економіки	10
<i>Безрук Д. І.</i> Сутність бізнес-процесів підприємств	12
<i>Бервено С. М.</i> Компаративний аналіз нерівності можливостей та доходів на ринку праці	16
<i>Бондар-Підгурська О. В.</i> Формування ефективних соціально-трудова відносин у корпораціях України в умовах зростання викликів і загроз	19
<i>Бурмака М. О.</i> динамічна модель глобалізації фондових ринків	22
<i>Голубець В. В.</i> Управління людським капіталом в умовах модернізації економіки	27
<i>Гриненко А. М.</i> Формування громадянського суспільства як основа цивілізаційної соціальної політики	30
<i>Гудзь Т. П.</i> Вплив цифровізації економіки на ринок праці в Україні за умов пандемії корона вірусу	35
<i>Дзень В. О., Яценко В. М.</i> Основні тенденції розвитку туризму в умовах цифрової економіки	38
<i>Дроботова М. В., Карнаушенко Т. В.</i> Інноваційні підходи до розвитку соціально-трудова відносин у сфері готельного бізнесу	41

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН
В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної конференції

Головна редакторка *М. П. Гречук*
Дизайн обкладинки *Т. А. Маслак*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 7,3.
Зам. № 212/1946.

Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Ковалю, 3, м. Полтава, 36014; ☎(0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.